

607/2011. (VI.29.) számú határozat:

- Erzsébetváros (2011-től 2017-ig előirányzott) Környezetvédelmi Programjáról -
(13 igen, 0 nem, 3 tartózkodás)

Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt, hogy elfogadja a jelen határozat mellékletét képező Erzsébetváros (2011-től 2017-ig előirányzott) Környezetvédelmi Programját.

Felelős: Vattamány Zsolt polgármester

Határidő: 2014. december 31.

ERZSÉBETVÁROS **(2011-től 2017-ig előirányzott)** **KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA**

I. KÖTET

Készítette: Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata
Polgármesteri Hivatalának Városgazdálkodási Irodája

A program készítői köszönetet mondanak a Polgármesteri Hivatal munkatársainak,
a közreműködő civil szervezeteknek a program készítéséhez nyújtott segítségért.

2011. június

Erzsébetváros Környezetvédelmi Programja

Általános követelmények

A környezetünk leromlott állapota és az ezzel kapcsolatba hozható tömeges egészségkárosodás, a természeti erőforrások jelenlegi pazarló felhasználása, az örökölt természeti és épített értékek elégtelen védelme napjainkra már a továbbfejlődést akadályozó, világszerte válsággal fenyegető globális problémává vált.

A magyarországi környezetvédelem általános szabályait az 1995. évi LIII. törvény fogalmazta meg, amelynek 46.§. (1) bekezdés b.) pontja az önkormányzatok számára előírja helyi környezeti adottságokat figyelembevevő környezetvédelmi program kialakítását, illetve a kialakított Program rendszeres felülvizsgálatát, szükség esetén újrafogalmazását. E kötelezettségének kívánt eleget tenni Erzsébetváros Önkormányzatának Képviselő-testülete, amikor elhatározta környezetvédelmi programjának újabb 6 évre történő folytatását és megújítását.

Erzsébetváros Környezetvédelmi Programja Erzsébetváros Önkormányzatának megbízásából készült. A Program tárgya a helyi társadalom, a kerület települési környezete.

A Környezetvédelmi Program a települési és épített környezet állapotát bemutató olyan dokumentum, amely az egyes állapotjellemzők megőrzésével, mások javításával kapcsolatos célokat tűz ki, és ezek megvalósításához célszerű beavatkozásokat fogalmaz meg, annak érdekében, hogy a kerület, mint lakóhely és mint munkahely hosszabb távon fenntartható (lakható, élhető) legyen.

Erzsébetvárosban végzett közvélemény-kutatások eredményei egybehangzóan arra utaltak, hogy a kerület lakosságának leggyakrabban említett kívánsága az egészségesebb életet és jobb életminőséget lehetővé tevő környezetállapot, köztisztaság és közrend kialakítása. Annak ellenére, hogy az önkormányzat az utóbbi években nagy gondot fordított a környezetvédelemre, megállapítható volt, hogy a lakosság nem teljesen elégedett az elért eredményekkel.

Növekedőben van a lakosság és a civil szervezetek környezetvédelem iránti érdeklődése, ezzel javulni látszik a lakosság és a civil szervezetek környezetvédelmi tervezésében és végrehajtásában történő bekapcsolódásának esélye.

Az európai és a hazai pályázati lehetőségek kihasználása anyagi többletforrások elnyerését teszi lehetővé.

A sikeres pályázatok előfeltétele, hogy a saját Programunkat összehangoljuk a kapcsolódó európai-, hazai-, budapesti- és társkerületi környezetvédelmi programokkal.

Nyilvánvalóvá vált, hogy a világméretű pénzügyi-gazdasági válság hazánkat, annak településeit erőteljesen fogja érinteni.

Mindez hátrányosan érinti a helyi környezetvédelmi ügyet, mivel a rendelkezésre álló források elosztásánál a környezeti szempont várhatóan hátrébb sorolódik, ugyanakkor van pozitív hatása is, mivel nyilvánvalóvá válik, hogy a jövőben az öngondoskodás keretében többet kell tennie mind a Hivatalnak, mind a helyi lakosságnak a lakókörnyezetünkért és a kerületünkért, mint korábban.

Helyzetértékelés, célok, intézkedési javaslatok

Az Erzsébetváros (2011-től 2017-ig előirányzott) Környezetvédelmi Program kialakítását a megoldandó környezeti problémák felmérése, elemzése előzte meg.

Az érdekelt felekkel történő szakmai egyeztetésre és véleményük kikérésére is hangsúlyt fektettünk, pl. területben tevékenykedő civil szervezetek (Levegő Munkacsoport, HUMUSZ, Szeretem Budapest Mozgalom, LAKSZ, ETKE, Király utcai Design Klaszter, BÉKE, Óvás Egyesület, Erzsébetvárosi Községi Ház, stb.), hatósági szervek (KÖFE, ÁNTSZ).

Az Erzsébetváros (2011-től 2017-ig előirányzott) Környezetvédelmi Program előkészítése során választ kellett keresni arra, hogy milyen okok idézték elő a környezetállapot romlását, milyen intézkedésekre és beavatkozásokra van szükség annak érdekében, hogy a kedvezőtlen hatások mérsékelhetők, esetleg kiiktathatók legyenek.

A környezetvédelmi tevékenységnek nincsenek természetes, vagy közigazgatási határai. A határok hiánya – de a kétszintű budapesti önkormányzati rendszer miatt is – a környezetvédelem kulcskérdése az önkormányzatok közti együttműködés. Meg kellett vizsgálni, hogy milyen konkrét és közhasznú együttműködési lehetőségek adódnak az Erzsébetvárosi Önkormányzat és a Fővárosi Önkormányzat, valamint a rokonproblémákkal sújtott „körúti kerületek” között.

A környezetvédelem területén összefüggéseiben kell áttekinteni a környezeti hatótényezőket, azok hatását (környezet állapota); az elérendő célállapotot; a megoldási folyamatokat (Program) majd az ehhez tartozó terveket, ütemterveket, intézkedési feladatokat, továbbá a szükséges anyagi források biztosítását (Operatív tervek, költségvetési javaslatok, hazai, budapesti és EU pályázatokon történő részvétel, együttműködésből eredő előnyök érvényesítése)

Az Erzsébetváros (2011-től 2017-ig előirányzott) Környezetvédelmi Programban előtérbe helyezendő környezetvédelmi alapelvek

A környezetvédelmi program elvi szintű megalapozottsága jelenti egyrészt a környezetvédelem alapelveinek, másrészt a programozás alapelveinek a figyelembe vételét, érvényesítését. A programot folyamatosan aktualizálni kell.

A környezet védelmének alapelvei, melyeket a Program megvalósítása során előtérbe kell helyezni:

- Elővigyázatosság, megelőzés, helyreállítás,
- Felelősség,
- Együttműködés,
- Tájékoztatás, tájékozódás, nyilvánosság.

A program időtávja

A települési környezetvédelmi program - a Nemzeti Környezetvédelmi Program tervezési intervallumát is figyelembe véve - középtávú (6 éves) program. A környezetvédelmi programban foglaltak aktualizálása érdekében a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény a programok kétévenkénti felülvizsgálatát írja elő.

Jellemző környezeti konfliktusok

A lakosság környezeti problémák iránti érzékenysége alapvetően meghatározza a környezetvédelmi program sikerességét, mivel a felelős, környezettudatos magatartás a környezetvédelmi problémák megelőzésének kulcsfontosságú eleme (környezettudatosság).

Több panaszos kifogásolta területünk épített környezetének leromlott állapotát, a terület allergén gyomnövényekkel való fertőzöttségét, az intézmények belső udvarán és a közterületen található parkbútorzatok elhasználódottságát, a közterületek köztisztasági helyzetét, a parkjaink amortizációját, illetve a zöldterületi díszaállományaink túlöregedett állapotát.

Sok panasz érkezett a nagy gépjárműforgalommal és annak káros hatásaival kapcsolatban, főképp a játszóterek tekintetében. A helyi lakosság igen nagy számban panaszkodik a városban képződő illegálisan lehelyezett hulladékok mennyisége, illetve a lomhulladékok begyűjtési gyakorlata miatt.

Egyre gyarapszik az utcai randalírozások száma, ennek eredménye a letört hulladéktároló edények, a megrongált parkberendezési tárgyak, a köztéri bódék betörése. Megoldást nyújtana a gyakoribb éjszakai járőrözés.

A kerületben lakó emberek visszajelzéseikben az eddigieknél is több dísfák kiültetését kéri Önkormányzatunktól.

A kiültetett növények egészségének megőrzéséhez és fenntartásához szükséges erőforrásrendszerről Önkormányzatunknak kell gondoskodnia.

Civil szervezetek visszajelzése alapján nem kielégítő a kerékpárutak száma és az állapotuk.

Környezetvédelmi Program programelemei

I.) Levegővédelem

A fővárosban, de a nagy lakosságú Erzsébetvárosban különösen, a szennyezet levegő az emberi egészség és az épített környezet egyik legjelentősebb károsítója.

Levegőt szennyező, egészségre káros komponensek mennyisége, minősége és egymás közti aránya időszakos mérésekből ismert. Az adatok birtokában egyértelműen megállapítható, hogy a légszennyező anyagok képződésében a nagy gépjármű forgalomnak van 90%-ban szerepe.

A közúti közlekedés légszennyező hatása függ a gépjárművek egyedi kibocsátástól (műszaki állapotától), a közutak minőségétől és a geográfiai-, geometriai jellemzőjüktől, a rajtuk áthaladó forgalom sűrűségétől, valamint a klimatikus állapotjellemzőktől.

Az immisszió számos tényezőtől függ, amelyek rövid időtartamon belül kerületünkben is széles határok között mozognak.

A mérési eredmények jelzik, hogy kerületünk levegőszennyezettségében elsősorban a szállópor koncentrációja, majd a szén-monoxid, a szén-dioxid, az aromás szénhidrogének, illetve a nitrogén-oxidok lépték túl több esetben az európai- és hazai határértékeket.

Kedvezőtlen fejleménynek tekinthető az utóbbi években szmogszerűen megemelkedett szállópor (PM10) koncentráció kedvezőtlen hatása, illetve a gépjárműforgalomból származó az ember egészségre igen veszélyes nitrogén-oxidok, szénhidrogén származékok időszakos növekedése.

Kedvező tény, hogy a levegő CO₂ és nehézfém (ólom) tartalma csökkenést mutat, amely az utóbbi évek szigorúbb előírásai miatt jelentkező gépjárműállomány korszerűsítés következménye.

Nagyon sok panaszbejelentés érkezett a kiemelten védett területeken (pl. oktatási intézmények, egészségügyi intézmények és játszóterek) területén jelentkező lég-, illetve bűszennyezettség miatt.

Az utóbbi időszakokban egyre többen foglalkoznak a nagyobb gépjárműforgalom mentén elhelyezkedő játszóterek levegő- és szállópor szennyezettségével.

A kutyaftuttatók körül a bűszennyezettség szintén sok panasz tárgya.

A város éghajlata mérsékelten meleg és mérsékelten száraz, de már közel fekszik a mediterrán jellegű, meleg éghajlatú területekhez.

Nyáron a szennyezett és felforrósodott, egyben alacsony relatív páratartalmú levegő miatt sok kerületi lakónál jelentkeztek idült légzőszervi betegségek, az allergia és az asztma.

A levegővédelmi feladataink iránya egyértelműen kijelölhető:

1. Az egészségügyi határértéket meghaladó, vagy a körül ingadozó légszennyező anyagok emissziójának csökkentése.
2. A kiemelten védett területek (játszóterek, oktatási és egészségügyi intézmények) környezetében az egészségügyi határértéket meghaladó, vagy a körül ingadozó légszennyező anyagok transzmissziójának kedvezőbb irányú szabályozása. Főként a Bethlen Gábor és az István utcák kereszteződésénél, illetve a Bajza utca területén lévő nagyobb gépjárműforgalom kipufogógázai következtében a köztéri játszótereken jelentkező légszennyezés - elsősorban szálló por szennyezettség - kezelése.
3. A virágzási időszakban – nyár elejétől késő őszig - a beépítetlen belső udvari területeken, az építési területeken, a belső udvarokban megjelenő allergén gyomnövények terjedésének háttérbe szorítása. Kutyafuttatók szag- és bűzmentesítése.

Intézkedési Program

- L1: Főváros hozzájárulásával a levegő szennyezettség csökkentés érdekében továbbra is meg kell valósítani a jelenlegi közlekedési rend átfogó reformját, amely tartalmazza:
- a játszóterek környékén a gépjárműforgalom negatív hatásának mérséklését,
 - a minél szélesebb közterületen a kerületi kerékpárutak kiépítését,
 - a sétáló és mérsékelt forgalmú utcák kialakítását.
- L2: A levegő szennyezettségének csökkentése érdekében növelni kell a zöldterületek mennyiségét és minőségét, a zöldterületek- és új fasorok telepítésére irányuló tervezést, a városrész átszellőzésének kérdését, a többszintes növény-sávok létesítését. A kiemelten védett területeken, mint például a Bethlen Gábor és az István utcák kereszteződésénél, illetve a Bajza utca mentén elhelyezkedő játszótereket határoló kerítés nyomvonala mentén ügyelni kell a többretegű, egyben háromszintes növény-sáv létrehozására és fenntartására.
- L3: A levegőszennyezettség csökkentése és a zavartalan közúti forgalom biztosítása miatt továbbra is nélkülözhetetlen gondoskodni a kerület tulajdonában lévő útszakaszok fenntartásáról és korszerűsítéséről. Meg kell oldani az úttellenőrzési adatok és a közúti jelzésekről szóló adatok utcakataszteri nyilvántartásban történő integrálását, illetve annak naprakész vezetését.
- L4: A kutyafuttatók bűzszenyezettségét csökkenteni kell oxidáló oldatok, enzimek kipermetezésével, a gyakoribb takarítással, továbbá a megfelelő állattartási morál kialakításával.
- L5: Allergén gyomnövények elleni hatékonyabb fellépés érdekében meg kell teremteni a gyors és pontos észlelést, illetve a kerületi lakók teljes körű tájékoztatását. A fertőzött helyeket alfanumerikusan, illetve grafikusan is jelölni kell az Agglomerációs Környezetinformációs Rendszeren (AKIR) belül. A feltöltött információ segítségével meg kell teremteni az allergén gyomnövények kataszterét, amely egyben az ismétlődő ellenőrzések információs bázisa.
- L6: El kell végezni a beruházás előtti-, alatti- és az azt követő levegőminőségi monitoring vizsgálatokat, kiemelten játszótéri közterületek, oktatási- és egészségügyi intézmények esetében.

II.) Vízügy

Az ivóvízellátás a Fővárosi Önkormányzat feladatkörébe tartozik. Saját feladatunk e téren a vízszolgáltatás minőségének és biztonságának figyelemmel kísérése. A rendelkezésre álló adatok szerint az ivóvíz minősége a magyar és európai környezet-egészségügyi normának megfelel.

Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata megbízásából a SCI-COM Kft. a 2002. évtől a 2008. évig rendszeresen végezett talajvíz-monitoring méréseket a kerület területén létesített talajvízfigyelő kutakban. Ezen vizsgálatok a 2008. év végétől nem folytatódtak forráshiány miatt.

A 2008. évben Erzsébetvárosban jelenleg összesen 51 db létező kút működőképes.

A SCI-COM Kft. a talajvízszint monitoring eredményeit dokumentálta (táblázatok, digitális és papír térképek), mely eredményeket átadta Önkormányzatunk részére.

A legmélyebb felszín alatti helyzetű talajvíz az Erzsébet krt. – Wesselényi utca – Hársfa utca vonaltól a Károly körút felé volt mérhető. Ezen a területen a talajvíz uralkodóan 5 m-nél mélyebben volt, de a Klauzál tér környékén, valamint a Károly körút – Dohány utca – Rákóczi út által határolt területen is 6,0 m alatti talajvízszinteket regisztráltunk.

Ugyanakkor a Wesselényi utca – Rákóczi út közötti terület jelentős részén a talajvíz mélysége nem érte el az 5,0 m-t. A kerület középső részén az Erzsébet krt. – Wesselényi utca – Hársfa utca vonaltól ÉK felé a talajvíz uralkodóan 4,0-5,0 m közötti felszín alatti helyzetű. Az Almássy tér – Rózsák tere vonaltól D-re inkább az 5,0 m-hez közeli vízszintek találhatók.

A Rottenbiller u. – Dózsa Gy. út közötti területen volt a talajvíz a legközelebb a felszínhez, a mért értékek 2,0-5,5 m között szóródnak.

A 2008. évben az utolsó két észlelést összehasonlítva azt láthatjuk, hogy a kerület mintegy felén emelkedett a talajvíz szintje, a másik felén pedig csökkenés tapasztalható. A talajvízszint emelkedés mértéke zömmel 10 cm alatti, de 25 cm-t elérő emelkedést is regisztráltunk a Nagy Diófa utca – Dob utca – Rumbach S. utca – Wesselényi utca által határolt területen és környékén, valamint két kisebb területen (a Kis Diófa utca – Csányi utca között és a Kertész utca – Wesselényi utca sarok környékén).

Az Erzsébet körúttól a Dózsa Gy. út felé haladva a Thököly úthoz közeli területeken, valamint a Rottenbiller utca – Bethlen G. tér vonaltól a Dózsa Gy. út felé eső területen nagyrészt csökkent a talajvíz szintje.

A talajvízszint süllyedés mértéke zömmel 10 cm körüli, de 0,5 m körüli vízszintcsökkenés tapasztalható a Szenes Hanna park környékén, valamint a Garay utca – Nefelejcs utca sarok környékén. A Baross tértől a Dózsa Gy. út felé haladva a Thököly út menti területeken a talajvízszint süllyedés mértéke meghaladja a 25 cm-t.

Erzsébetváros területén felszíni vízfolyás nem található, kizárólag talajvíz fordul elő. A talajvizeink magas szintje a múltban sok terhet hárított az Önkormányzatra (pincevízesedések, gombafertőzés felszámolása) ezért a talajvízszint ingadozás ellenőrzésére Önkormányzatunk vízszintellenőrző hálózatot épített ki.

Az eddig regisztrált adatok alapján megállapítható a talajvíz tengerszinthez viszonyított magassága a felszín lejtésével párhuzamosan Ny-DNY irányban jelentősen csökken. A közel 5 m-es magasság- és potenciálkülönbség hatására ÉK-DNY-i irányú talajvíz-áramlás jött létre.

A talajvíz sótartalma átlagosan 1000 mg/L körüli értékű, mely jónak mondható. A természeti adottságaink (altalaj nagy áteresztőképessége, magas talajvízszint) miatt talajvizeink felszínről könnyen szennyeződhetnek, ezért kerülendő a téli sózás, benzinkutak működtetése, szenny-termelő ipari-kisipari üzemek, műhelyek létesítése, szennyvíz kibocsátás ellenőrzésének elmulasztása.

Összességében megállapítható, hogy Erzsébetváros jelentős mértékű talajvízbázissal rendelkezik, mely minőségi tekintetben alkalmas zöldterületek öntözésére és közterületek takarítására.

Öntözési célra kezdetben talajvízfigyelő kútként funkcionáló figyelő kút átalakításra került a Kéthly Anna téren. Az öntözőrendszer vízigénye biztonsági tartalékkal: 70liter/perc, 2,5bar üzemi nyomás mellett számolva. A Városgazdálkodási Iroda számítása szerint a teljes üzemi vízigény: tavaszi és őszi időintervallumban napi 6,3m³, nyári időintervallumban napi 12-13 m³.

Öntözés vízigénye éves szinten 4.800-5.500 m³. A 2010. évi árfolyamon számolva mindez 2.640e Ft – 3.025e Ft vízdíj megtakarítást jelent Önkormányzatunknak.

A teljes költségösszeg - ha számításba vesszük a kijuttatás költségvonzatát is - meghaladhatja a 3,5 millió forintot. Ezzel a jelentős költségteherrel lehetne a következő évi zöldfelület-fenntartás költségét csökkenteni.

Összefoglalva, a kerületben található megújuló talajvízbázissal való gazdálkodás nemcsak környezeti érdek lehet, hanem gazdasági célkitűzés is. Ehhez a nagyobb parkjaink mentén elhelyezkedő talajvíz-figyelő kutakat át kell alakítanunk nemcsak vízmintavételre alkalmas, hanem víznyerésre is felhasználható ásott talajvíz-nyerő kutakká.

A vízvédelem feladatainak iránya egyértelműen kijelölhető:

1. A kerületben fellelhető jelentős mennyiségű talajvíz-bázis szintjének, mozgásának és minőségének a figyelemmel kísérése a különféle eredetű szennyeződések felderítése és leküzdése, illetve a hasznosítás irányának a meghatározása érdekében.
2. A magas talajvízszint miatt a talajvíz-bázis hasznosítása.

Intézkedési Program

- V1: Szükségszerű továbbfolytatni a területet egyenletesen lefedő talajvíz figyelő kutak (51 db) fenntartását és folyamatos üzemeltetését, illetve a mért adatok rendszeres értékelését.
- V2: A talajvíz ellenőrző rendszer adatait változatlanul érdemes továbbra is felhasználni az épületek állagát károsan befolyásoló talajvíz-szint ingadozások előrejelzésére, hogy fel lehessen készülni a pincék elöntésének, a lakóházak gombásodásának elhárítására.
- V3: Környezetvédelmi és költségtakarékossági szempontból lényeges figyelmet fordítani a talajvizeink hasznosítási lehetőségeire.
Talajvizeink minőségi szempontból alkalmasak a közterületek, különösképpen közparkjaink öntözésére és takarítására. Célszerű feltárni a felhasználás konkrét lehetőségeit.
- V4: Az Önkormányzat számítástechnikai fejlesztése során célszerű figyelembe venni a talajvíz környezetállapotról vonatkozó adatait, mely adatok az Agglomerációs Környezetinformációs Rendszeren belül illeszthető formában kerüljenek tárolásra.
- V5: A mélyalapozást igénylő építkezések tervezésénél továbbra is kerüljön figyelembe vételre a talajvíz-visszaduzzasztásban rejlő veszélyek (pincevizesedés, gombásodás).

III.) Föld, talajvédelem

A termőföld védelmével kapcsolatos feladatokat a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény (és a kapcsolódó rendeletek) szabályozzák. A törvény III. fejezete a talaj védelemmel kapcsolatos kötelezettségekkel foglalkozik, melynek keretében előírja, hogy a földhasználó az erózióval veszélyeztetett területen a víz- és szél-erózió megakadályozása érdekében milyen tevékenységet köteles folytatni.

A törvény kiemelten foglalkozik a termelésre alkalmas talajon megvalósított beruházásokkal, különösen a talaj legfelső rétegét alkotó humuszréteg védelmével, azaz szükséges a humuszos felső termőréteg mentése a 400 m²-t meghaladó területigényű beruházás megvalósítása esetén.

Erzsébetváros földfelületének nagy részét szilárd, mesterséges burkolat borítja. Ennek káros következménye a kevés csapadékeszivárgás, így a növényzet vízellátását az esetek zömében öntözéssel kell biztosítani.

A talajvíz nagyobb tömegének burkolaton történő összegyűjtésével és csatornán történő levezetésével nem kerül kellő mennyiségű nedvesség a légkörbe, melynek következménye az emberre és zöldfelületre is igen kedvezőtlen félsivatagi városi levegőklíma kialakulása. Mindez továbbgyűrűzve jelentősen megdrágítja a növényzettelépítés- és fenntartás költségeit.

A terület felszínhez közeli földtani felépítésében meghatározóak a Duna által lerakott iszapos-homokos, laza településű, szemcsés üledékek. Ilyen természeti helyzetben az oldott állapotú szennyeződés koncentrált elnyelődése esetén rövid időn belül eljuthat a felszín alatti első vízszintig.

Talajaink szennyeződése származhat illegális hulladéklerakásból, szennyvizek bevezetésből, utak sózásából, illetve veszélyes hulladékok helytelen tárolásából a lakosság és a vállalkozások (illegális) tevékenysége nyomán.

A talajok aktuális állapotáról, azok szennyezettségéről, illetve annak forrásáról a talajvíz figyelő kutak eredményéből következtetni lehet.

Az elmúlt időszakban említést érdemlő, havária jellegű talajszennyeződés nem történt.

Kisipari tevékenységből származó lokális jellegű talajszennyeződés egy esetben kimutatásra került, annak elhárítása rövid időn belül megtörtént.

A talaj megfelelő levegő- és nedvesség arányának biztosítása érdekében minden évben kiírásra kerültek a talajtömörödöttségre és talajlazításra vonatkozó feladatok a zöldterület-fenntartási technológiai tervben. Különös figyelmet fordítottunk a 704m²-nyi virágágyás-, a 656m²-nyi rózságyás-, a 8.655m²-nyi cserjéágyás-, illetve a 356db csemetedíszfa talajlazítására, gyommentesítésére és tápanyagellátására.

A talajvédelem feladatainak iránya egyértelműen kijelölhető:

1. Aktív felszínű talajaink koncentrált szennyeződésének gyors és pontos felderítése, illetve az azonnali kármentesítés előírása.
2. Az aktív felszínű talajaink egyben élő közegek, amelynek biztosítania kell a növények és az állatok életfeltételeit.
3. Az aktív felszínű talajaink felülete az emberi és növényi egészséget veszélyeztető szennyeződéstől mentes legyen.

Intézkedési Program

T1: A talajállapot folyamatos figyelemmel kíséréssel szükségeszerű gondoskodni az észlelt szennyeződések területi kiterjedtségének felméréséről és annak felszámolásáról, továbbá a szennyeződést ábrázolni célszerű az Agglomerációs Környezetinformációs Rendszer térképi felületén.

T2: Talajjal borított közterületeken legyen biztosítva a rendszeres talajlazítás és tápanyagellátás, továbbá szükséges esetben legalább 50% -os talajcsere.

T3: Talajvédelemmel kapcsolatos jogszabályi előírások betartását fokozott figyelemmel kell kísérni, továbbá meg kell akadályozni az allergén hatású gyomnövények megtelepedését és elterjedését. Az utóbbi kötelezettségekkel kapcsolatos előírások teljesítését következetesen meg kell követelni.

IV.) Zöldfelület-védelem, Parkfenntartás

A fővárosi kerületek közül az erzsébetvárosi közcélú, gondozott zöldfelületek aránya a VI. kerületi adottságok mellett a legrosszabb. A gondozott zöldfelületi ellátottság a 2011. évben mintegy 0,6 m²/fő volt. A köztéri zöldterületek és közkertek Erzsébetvárosban szigetszerűen jelennek meg, nem alkotnak egybefüggő zöldfelületi rendszert.

Továbbra is alapvető környezetvédelmi feladatként kell kezelni a zöldfelületek védelmét, a mennyiségi és minőségi továbbfejlesztését, a kerületi parkok állapotának javítását és azok értékfokozó fejlesztését.

Erzsébetváros 2,1 km²-s területével a második legkisebb fővárosi kerület. Belső-Erzsébetváros a történelmi belváros kiterjedt térsége, a város identitását hordozza a terület igen jelentős turisztikai látványosságai és műemlékei miatt.

A sűrűbb beépítettség miatt a lakossűrűség ebben a kerületben a legnagyobb. Erzsébetváros építészeti térszerkezetét a sikátorszerű utcák és a sűrűbb beépítettség jellemzi, zömében erősen burkolt felülettel rendelkezik. Mindez kedvezőtlenül hat az itt élő emberek közérzetére és egészségi állapotára.

Erzsébetvárosban a leggyakrabban előforduló zöldterületi elem a gyepfelület, illetve a cserjefelület.

A kerületi díszfaállomány megoszlása: 356db csemetedíszfa, 361db idősebb parkfa, 404db idősebb fasori díszfa. A idősebb díszfaállomány nagyobb része előregedett, fokozott ápolást és figyelmet követel.

A legkedvezőtlenebb állapot a fasori díszfákra jellemző, ennél kedvezőbb állapotúak a parkfák és a legkedvezőbb állapotúak a belső udvari díszfák. Ennek megfelelően kényszer jellegű díszfakivágásra a belső udvari díszfaállományban lenne legkevésbé szükség.

A fent említettekből következik, hogy a kerület belső udvaraiban több értékes, egészséges, egyben helyi védelemre szoruló díszfa található, melynek feltérképezése, fakataszterben történő rögzítése, illetve védelme kerületünk érdeke. Ennek megfelelően célszerű újabb felmérést készíteni, illetve bővíteni a szabályozási tervlapokon szereplő helyi védelmet élvező díszfák körét.

Erzsébetvárosban a leggyakoribban ültetett fajok csökkenő sorrendben a Sophora japonica (japánakác), Celtis occidentalis (ostorfa), Tilia cordata (kislevelű hárs), Aesculus hippocastanum (vadgesztenye), Fraxinus excelsior (magas kőris), Platanus x acerifolia (platán), Fraxinus ornus (virágos kőris), Acer negundo (zöld juhar), Tilia platyphyllos (nagylevelű hárs), Tilia x europaea (európai hárs).

Mindez jól tükrözi a korábbi városalakító elképzelését, hogy elsősorban várostűrő, gyorsan növekvő, viszonylag jól alkalmazkodó fajok kerültek előtérbe.

Ugyanakkor a várostűrés mellett figyelembe kellene venni az adott faj környezeti igényét, a fajok közötti összeférhetőséget (allelópátia), a lombkorona habitusát és annak természetes kiterjedtségét, a sugárzási és klimatikus tűrőképességet, a minimális tőtávolságot, egy nemzettségen belüli adaptációs képességet, illetve a díszítő hatást.

A fenti igényeket kielégítő tervezés és kiültetés érdekében, illetve az ezzel járó nagy mennyiségű információ egyidejű, egyszerre történő kezelése érdekében szükség van az Agglomerációs Környezetinformációs Rendszer fakataszteri állományának naprakész, teljes körű üzemeltetésére és fenntartására.

Mindehhez szükség lesz az erzsébetvárosi díszfaállomány évente legalább kétszeri felmérésére, illetve a rendelkezésünkre álló akusztikus tomográf eszközzel történő roncsolásmentes vizsgálatára.

A köztérre kiültetett díszfaegyedek 60%-a egyedi faápolásra szorul a várható élet- és vagyonszűrés elkerülése érdekében. Ezen állomány felénél előfordulhatnak a gyökérnyaktól a vázág-alapi részig terjedő revesedési és odvasodási folyamatok. A biztonságos álló szintű garantálásához szükség van az egyedi faápolásra.

A zöldfelülettel és az épített környezettel kapcsolatos feladatainak irányára egyértelműen kijelölhető:

1. A zöldterületi növényeink legyenek egészségesek, a fajra jellemző megjelenésűek, az épített környezetbe illeszkedőek és nem utolsó sorban biztonságosak.
2. Az allergénhatású-, a mérgező- és az inváziós tulajdonsággal rendelkező növényfajok szoruljanak vissza, míg a várostűrő, az értékes- és a városkép- is kívánatos növényfajok terjedjenek el területünk zöldfelületein.
3. A terület gondozott zöldterületének aránya javuló tendenciát mutasson.
4. Őrizze meg területünk az eddigi kedvező megítélését a köztéri játszó- és sporteszközök fenntartottsága és minősége tekintetében.
5. A terület környezeti- vagy épített értékei a következő generációk számára is biztosítva legyenek.

Intézkedési Program

Z1: Folyamatosan fenn kell tartani a térinformatikai alapokon működő Agglomerációs Környezetinformációs Rendszer üzemeltetését, félévenként szükséges az idősebb díszfákra vonatkozó állapotadatok automatizált kézi mérőeszközök segítségével történő bevitele, illetve a szükséges elemzések (pl. kockázatelemzés) elvégzése.

Z2: A többszintes védő-izoláló növényállomány létesítésére vonatkozó részfeladatok:

- Új közterületi beruházások esetén törekedni kell a díszfák számának növelésére. A felújítással egybekötött cserjék és fásori díszfák telepítése szempontjából vizsgálni érdemes az alábbi utcákat: a Dob utca, a Nefelejcs utca, a Kazinczy utca, a Bethlen Gábor utca Baross térhez kapcsolódó utolsó szakasza, a Marek József utca, a Peterdy utca, a Kertész utca, az Akácfa utca és a Klauzál utca.
- Egy adott épülettömb rehabilitációjának előkészítése során vizsgálni kell az új zöldfelület kialakításának lehetőségét, a beépítetlen aktív felületek rendezését.

Z3: A zöldterületek rekonstrukciójával kapcsolatos részfeladatok:

- A terület több száz útsorfájának egészségi állapota folyamatosan romlik, a kataszteri nyilvántartás szerint 240db díszfa kiöregedett, cseréire vagy speciális ápolásra szorul. A városkép javítása, a vagyoni és a személyi kár elhárítása érdekében az AKIR kockázatelemző moduljának elemzési adatbázisára támaszkodva - a fenntartó szervezettel együttműködve -, továbbra is rendszeressé kell tenni a fenntartás jellegű fasor-rekonstrukciókat.
Fenntartási rekonstrukciós munkát célszerű elvégezni a Klauzál téren, a Garay- és a Király utcai játszótéren.

Z4: Továbbra is célszerű támogatni a homlokzat utcafronti részén az ablakok és a balkonok, továbbá az ingatlanon belül az erkélyek virágosítását, a függő folyosók és a tűzfalak növényesítését.

Z5: A területi közterületeken található játszóterek fenntartásához minden évben ellenőrzési- és karbantartási tervet kell kidolgozni, továbbá ellenőrizni kell a tervben foglaltak megvalósítását.

Z6: Allergén növényfertőzöttség szempontjából intenzíven kell kezelni a közterületeken és a játszótereken található zöldterületeket.

Z7: A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 48.§ (2) bekezdése alapján, a fakivágásokkal kapcsolatos, tulajdonjogot korlátozó előírások meghatározása céljából célszerű a kerületi dísfák védelméről és ápolásáról szóló önkormányzati rendelet-tervezetet a Képviselő testület elé terjeszteni.

V.) Energiagazdálkodás

A jelenleg érvényben lévő, nagymértékű energiaár emelkedések miatt - szinte valamennyi országos település helyzetével azonosan - Erzsébetváros Önkormányzata és intézményei is egyre többet kénytelenek energiára költeni, ezek a kiadások adott esetben más fontos területekről vonják el a pénzt.

A település érdeke, hogy a biztonságos és szükséges energiaellátásra fordított költség a lehető legkevesebb legyen.

Egyre jobban előtérbe kerül az a körülmény is, hogy az energetika környezetre gyakorolt káros hatásai mérséklődjenek.

Ezeknek a követelményeknek a teljesítéséhez tudatos energiagazdálkodásra van szükség, aminek intézményi hátterét csak az önkormányzat adhatja (más tanácsadó szervek esetleges bevonásával), hiszen csak az önkormányzat hivatott minden területen az egységes „városi” érdeket képviselni.

Az önkormányzati energiagazdálkodás szükségszerűsége:

- Magyarország magas energiaintenzitási mutatói a gazdasági szerkezet átalakítása és az energia-intenzív ágazatok leépülése miatt javultak, de ezek még mindig meghaladják a fejlett országokét. Abszolút értékben 3,5-szerese az EU átlagnak. Ennek oka részben a gazdasági alacsony jövedelemtermelő képessége (nő az energia iránti igény és növekednek - alacsony hatékonyság mellett - a kielégítéshez szükséges forrásfelhasználások, inflációs-ráta felett növekednek az energiaárak), illetve az energia felhasználás kisebb hatékonysága, és a helytelen gazdasági felhasználási szemlélet.
- Az elmúlt években az energiafelhasználáson belül jelentősen megnőtt a földgáz szerepe. Ezzel szemben a hazai földgáz kitermelés a készletek fokozatos csökkenése mellett számottevően csökken.
- A környezetszennyezés döntő hányada - több szennyező esetében is - az energiatermelés, a szállítás és az átalakítás kapcsán jelentkezik.
- Az energia-hatékony felhasználásért, illetve az energiatakarékosságért legtöbbször a végfogyasztók tehetnek (a lakosság, az önkormányzat, mindez elérheti a 60%-t is).

A települési energiagazdálkodás két főszereplője a lakosság, illetve az önkormányzat és intézményei.

Lakossági energiafelhasználás

Az energiaárak növekedésével és a környezettudatos szemlélet fejlődésével összhangban terjed az energiatakarékosság és racionalizálás, de ennek a fogyasztás csökkenésére gyakorolt hatását még mindig ellensúlyozza a többlet energiafelhasználás.

Önkormányzati energiafelhasználás

Az önkormányzati energiafelhasználás két legjelentősebb területe a közvilágítás, valamint az önkormányzati fenntartású intézmények energiafelhasználása.

A közvilágítás Budapesten a Budapesti Dísz- és Közvilágítási Kft.-hez tartozik, nem a kerületi önkormányzatokhoz, ellenben a Budapest VII. kerület, Városligeti fasor 15. szám alatti földrészlet (a Reformáció Emlékparkja) díszközvilágításáról a kerületnek saját forrásból kell gondoskodnia.

Az Önkormányzati intézmények energiafelhasználása

Az energetikai és az energiahatékonysági beruházások tervezése, finanszírozása és részbeni lebonyolítása szintén önkormányzati feladat. A magyarországi trendnek megfelelően Erzsébetvárosban az önkormányzati

intézmények esetében az energiamegtakarítás terén meglehetősen kevés fejlesztési beruházás történt, az energetikai fejlesztési beruházások legfeljebb az állagmegóvást célozták meg.

Megmaradtak a korszerűtlen, egyben alacsony tüzeléstechnikai hatásfokú hő termelő és használati melegvíz-termelő berendezések, a szabályozatlan és az energiapazarló fűtési rendszerek, valamint az elavult vízellátási rendszerek is.

A legtöbb intézmény esetében megfigyelhető a korszerűtlen világítástechnika, ami szintén lényeges energiapazarlást eredményez. A fenti problémák oka az Önkormányzat forráshiánya.

Az intézmények esetében a szinte egyszerre elavuló energetikai rendszerek folyamatos korszerűsítése rendre finansziális nehézségek elé állítja Önkormányzatunkat.

Mindezekon túl a nagyobb intézmények esetében egy esetleges fejlesztési beruházás finanszírozása egymaga meghaladja az Önkormányzat e célokra fordítható pénzügyi keretét, ugyanakkor nehezíti a külső támogatási források igénybevételét, hogy a pályázati támogatások igénybevételének nagy részéből a Közép-Magyarországi Régiót kizárják vagy kedvezőtlenebb támogatási intenzitás mellett vehetnek részt.

A kerületben mintegy 13db szociális- és gyermekjóléti önkormányzati intézmény található, amelyek energiaköltségeit Önkormányzatunk fizeti. A kerületi oktatási intézmények önállóan gazdálkodnak, melynek központja a Baross Gábor Általános Iskolában van.

Erzsébetváros Önkormányzata a 2007. évben három önkormányzati intézményére elvégezte azok energetikai felülvizsgálatát.

Energetikai felülvizsgálat történt a Dózsa György úti Nyugdíjasház, az Alsóerdősori Ének-Zene tagozatos Általános Iskola és Gimnázium, illetve a Peterdy u.-i Nyugdíjasház esetében. Az energia audit során megállapításra került, hogy az energetikai berendezések és hálózatok, valamint az épület nyílászárói felújításra szorulnak. Több önkormányzati intézmény esetében is szükség lesz villamos hálózati rekonstrukcióra.

Fejleszteni kell az energiafogyasztások és költségek nyilvántartásának rendszerét.

A Bp. VII. ker. Peterdy utca 16. szám alatti Idősek Otthonában a 2010. évben megtörténtek a nyílászárók cseréi.

A kerületi lakásokban az energiatakarékossági intézkedések bevezetésének egyik legfőbb akadálya az ismeretek hiánya.

A jelentősebb káros anyag emisszió csökkentést is eredményező energiatakarékossági beavatkozásokat, azok főbb témaköreit és a beavatkozási szinteket az alábbi felsorolás tünteti fel.

Intézkedési Program

Az energiahatékonyság előremozdítása érdekében, a megfelelő pénzügyi fedezet rendelkezésre állása esetén intézkedni kell az alábbi kérdésekben:

- E1: Az erzsébetvárosi önkormányzati fenntartású intézmények felújítása során célszerű tervezni, az alábbi energiahatékonysági feladatokat:
- a fűtési rendszerek energiafelhasználási hatékonyságának javítását
 - az energetikai hálózatok felújításának, a nyílászárók cseréjének lehetőségét
 - energiafelelősök kijelölését az energiafogyasztások- és költségek hatékony nyilvántartása céljából.
- E2: Az áramszolgáltató közreműködésével szükségeszerű tervezni a Reformáció Emlékparkjában található lámpatestek felújítását, illetve az Önkormányzat által kiépített díszvilágítási rendszer átadását a Budapesti Dísz- és Közvilágítási Kft. részére.
- E3: Ahol az önkormányzati épületek és intézmények épületeinek kazánjai elhasználódtak, elavultak, illetve rossz hatásfokkal működnek, ott javasolt azok korszerűsítése.
- E4: Az oktatási intézményekben előtérbe kell helyezni az energiatudatos viselkedésre történő nevelést.

VI.) Zaj- rezgésvédelem

A zaj elleni védelemmel kapcsolatos környezetvédelmi szakpolitika a közös felelősség elvének megfelelően 2002-ben vált a közösségi politika részévé, az Európai Parlament és a Tanács **2002/49/EK** „a környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről” szóló irányelvének elfogadásával.

Mivel korábban a környezeti zaj stratégiai vizsgálatára vonatkozóan Európában nem volt egységes elveken alapuló adatgyűjtés, ezért az irányelv bevezetésével első lépésben az egységes módszert teremtették meg. Az irányelv következményeként az európai, 250.000 főnél nagyobb nagyvárosoknak 2007. június 30-ig stratégiai zajtérképet, majd arra építve 2008. július 18-ig intézkedési tervet kellett készíteniük.

Az intézkedési programok kidolgozásának célja a meglévő kritikus helyzetek és problémák lehetséges – esetleg közösségi szintű részvétellel történő – kezelése és megoldása.

Az irányelv kötelező hazai jogi átvétele során először a „környezet védelmének általános szabályairól” szóló 1995. évi LIII. törvény került módosításra, amely első sorban a stratégiai zajtérkép és az intézkedési program készítésének, valamint az ezekhez kapcsolódó feladatokra vonatkozó kötelezettségeket, a kötelezett települési önkormányzatokhoz rendeli, többek között a település környezetvédelmi programjára vonatkozó kötelezettségek előírásán keresztül.

A Fővárosi Stratégiai Zajtérkép elkészült, melynek része a zajvédelmi szempontból konfliktusos területek bemutatása. A Fővárosi Önkormányzat elkészítette a zajvédelmi intézkedési tervét is.

A stratégiai zajtérképek elkészítésének részletes, műszaki jellegű szabályait a 25/2004. (XII. 20.) KvVM rendelet tartalmazza. A zajterhelést a zajtérképnél a terepszint feletti 4 méter magasságban, 10x10 m-es rasztereken, 5 decibeles lépcsőnként, jogszabályban rögzített színezéssel számított értékként határozzák meg.

A zaj- és rezgésvédelem helyi szabályairól szóló rendeletet a kerületi képviselő-testületeknek hatályon kívül kellett helyezniük, tekintettel arra, hogy a jogszabályalkotásra vonatkozó felhatalmazás módosult, mivel Budapesten csak a Fővárosi közgyűlés alkothat zajvédelmi rendeletet.

Erzsébetváros területén a lakosságot terhelő magasabb környezeti zajterhelés domináns módon a közúti közlekedésre vezethető vissza.

A küszöbérték feletti terheléssel érintettek száma az éjszakai időszakban a nagyobb.

Igen jelentős a nagy forgalmú utak mentén, a nehezen tolerálható és kritikus módon veszélyes napi 75 dB és éjszakai 70 dB zajszint feletti terheltek száma.

A stratégiai zajtérkép adatbázisából egyértelműen látható, hogy Budapest főútvonalai mellett jelentős a zajterhelés, ami több órás tartósságot feltételezve már nehezen tolerálható.

A forgalmasabb főútvonalak környezetében az L_{den} zajterhelési szint 75 - 78 dB között alakul, azaz a megkívánt értéknél 12-15 dB-el nagyobb. Tovább rontja a terület zajterhelését, hogy az éjszakai és nappali zajszintek közötti különbség csekély mértékű, azaz a terhelés az éjszakai időszakban sem esik jelentősen vissza.

Különösen magas zajterhelésű területek az Erzsébet körút, a Rákóczi út, és a Károly körút (nappal: 71–77 dB, éjjel 66–72 dB). Magas zajterhelésű területek közé sorolható még a Dózsa György út, Dob utca, Király utca, Thököly út, Rottenbiller utca (nappal: 68–71 dB, éjjel 62–66 dB) is.

Kedvezőtlen a helyzet a **felüljárók környezetében** (emelkedő útvonal, és kedvezőtlen rálátás miatt), így pl. a Rottenbiller utcában.

Az utcai zajterhelésben időnként okozhatnak gondot a szórakoztatóipari létesítmények látogatói, főként az éjszakai hangoskodás miatt. Erzsébetváros Budapest belvárosi régiójában fekszik, itt jelentős mennyiségben található szórakozóhely.

A 2011. évben kiküldött kérdőíves felmérés szerint a válaszadók 35%-a a közlekedésből származó zajok, míg a válaszadók 26-27%-a építkezésekből és a vendéglátó ipari egységekből származó zajok zavarjakként. Az

éjszakai szórakozásból eredő zajszennyezést leginkább hatékony rendvédelmi intézkedésekkel lehet leküzdeni, a passzív zajvédelmi eszközök az előbbieket kiegészítőjeként jöhetnek szóba.

Az Önkormányzat és a Rendőrség által támogatott Bagolyszolgálat enyhíthet némileg a problémán, ellenben szükség lehet a szórakozóhelyek és a lakosság közötti párbeszédre is. Az Élő Erzsébetvárosért (AZÉRT) által indított „Belügyeink” elnevezésű kerekasztal-beszélgetés célja az utóbbiak előmozdítása.

Intézkedési Program

- Za1: Nyilvántartást kell vezetni a helyhez kötött zajforrásokról. A zajkibocsátási határérték betartását meg kell követelni.
- Za2: A nagy forgalmú útvonalak mentén az egészségügyi és oktatási intézmények, illetve parkok és játszóterek környezetében a fővárosi önkormányzattal együttműködve konkrét intézkedések szükségesek a zajszint csökkentésére.
- Za3: Zajterhelés csökkentése forgalomcsillapítással, forgalomtechnikai intézkedéssel is lehetséges. Érdemes az úttestburkolat felújításakor fontolóra venni a csendes aszfaltburkolás lehetőségét.
- Za4: A széles körű konszenzuson alapuló zajvédelmi rendelet hatályba helyezésére és következetes betartatására lesz szükség, melyben szabályozni kell a vendéglátó ipari egységek zajszennyezéssel járó tevékenységét, illetve a kötelező zajvédelmi intézkedéseket. Fent kell tartani a Bagolyszolgálat, illetve az Élő Erzsébetvárosért (AZÉRT) által létrehozott „Belügyeink” elnevezésű kerekasztal beszélgetést.

VII.) Hulladékgazdálkodás, köztisztaság

A sikeres pályázaton történő részvételt követően a 2005. évben elkezdtük kiépíteni az Erzsébetvárosi Szelektív Hulladék Gyűjtési Mintaprojekt, mely Projekttel 2010. évben sikeresen elszámoltunk.

A fenntartható fejlődés elvének környezetvédelmi-, társadalmi-, és gazdasági pilléreinek szempontjából a Mintaprojektet vizsgálva kijelenthető, hogy ezen módszer bizonyult az egyik legjobb alternatívának, így ezen gyűjtési alternatíva fenntartását a fővárosi szelektív hulladék gyűjtő szigetek üzemeltetésével érdemes fontolóra venni.

Eredményességi és költségtakarékossági szempontból célszerű elérni, hogy minél több köztéri hulladék kerüljön szeparáltan begyűjtésre, illetve másodnyersanyagként újrafeldolgozásra. Mindez hatékonyan akkor valósítható meg, ha a 2012. évet követően nem külső szolgáltató szervezetek irányába kerülne kiszervezésre a köztisztasági és hulladék begyűjtési tevékenységünk. Ebben az esetben elkerülhetetlen a jelenlegi nem mindig eredményes és egyben költséges technológiák átalakítása.

A 2010. évben ebben az irányban kidolgozott tanulmány költségelemzése rámutatott, hogy az új alternatívával a fenntartási költségek 30-40 %-kal is csökkenthetők.

A jelenlegi közfoglalkoztatási törvény szerint a közhasznú munkásokat csak települési önkormányzatok alkalmazhatnak. Az említettek tükrében és a közpénzzel való takarékos gazdálkodás céljából érdemes megvizsgálni a kerületi fenntartású közszolgáltatások saját szervezetben történő kivitelezésének lehetőségét is.

A lakosság részéről a köztérre kihelyezett lomhulladékok jelenlegi begyűjtési gyakorlata miatt egyre több bírálat éri az önkormányzatokat. Ezen akciók kerületünket turisztikai-, közlekedési-, köztisztasági-, zöldfelület-védelmi szempontból egyaránt hátrányosan érinti, ennek megfelelően - egyelőre csak kísérleti jelleggel - célszerű lenne Erzsébetváros kisebb körzetében megvizsgálni a házhoz menő lomtalanítási alternatív akció módszerét, mint lehetőséget.

Magyarországon Erzsébetvárosban elsőnek bevezetett kutya-chipezési folyamat az ebtartók és az állatorvosok szerint is sikeresnek mondható, az ebtartók zöme a média segítségével értesült a kötelező chipezésről. A 2008. évtől elvégzett köztéri ellenőrzések során összegyűjt csaknem 1500 db jegyzőkönyv alapján elmondható, hogy a kerületben élő kutyák kivétel nélkül be lettek chipezve. A kerületben jelenleg 2.036db kutya rendelkezik microchippel. A microchip segítségével nyert egyedi ebazonosító adatokat Önkormányzatunk ebrendészeti célra is felhasználhatja.

A chipet használó ebtartók véleménye szerint a kötelező kutyachipezés, illetve a meghirdetett ellenőrzés jelentős visszatartó erővel bírt, akkor érzékelhetően javult az állattartási morál.

Intézkedési Program

- H1: A lakókörnyezeti egységes komplex hulladékgazdálkodási rendszer keretei között folytatni célszerű a papír-hulladékra, a műanyag-hulladékra, a lakossági használt étolaj hulladékra és a fémhulladékra kiépített erzsébetvárosi „házhoz menő” Szelektív Hulladékgyűjtési Mintaprojektet, illetve a gyűjtőpontokon felállított gyűjtőszigetekről származó hulladékok begyűjtését.
Támogatni és segíteni kell a Fővárosi Önkormányzat fém- és műanyag hulladékok egybegyűjtésére vonatkozó programját.
- H2: A hulladékok illegális lerakásának megszüntetése, az illegális hulladéklerakók eredményes feltérképezése és figyelemmel kísérése céljából célszerű bővíteni az AKIR hulladékgazdálkodási modulját.
A hulladékok illegális lerakásának felszámolása céljából igénybe kell venni a Közterület-felügyelet szolgáltatásait.
- H3: Hagyományainknak megfelelően célszerű tovább folytatni az eddigi veszélyes hulladék begyűjtési akciót.
- H4: Célszerű a kutyaürülék gyűjtésére szolgáló utcai hulladékgyűjtő edények közterületi mennyiségét növelni, továbbá szükségszerű biztosítani a kihelyezett edények - a lakosság által elvárt mértékben történő - üzemeltetését. A megfelelő számú hulladékgyűjtő edényzet kihelyezése és ürítése alapvetően javíthatja a lakosok közérzetét, elősegítheti a kerület tisztántartását.
- H5: Elkerülhetetlen egy hatékonyabb és eredményesebb új köztisztasági technológiai rendszer kiépítése, továbbá célszerű vizsgálni az ehhez szükséges infrastrukturális- és erőforrásigénket.
Az új köztisztasági technológiai rendszer lehetővé tenné:
- a legalább kétnapi takarításra történő áttérést
- a közhasznú munkaerőt igénybe vevő köztisztasági közszolgáltatást
- a fenntartási költségekkel való takarékos gazdálkodást, az ehhez szükséges infrastruktúra fejlesztését
- a keletkezett hulladékok minél nagyobb arányú újrahasznosítását
- a környezeti elemekkel való „jó gazda” szerinti bánásmód mélyítését.
- H6: A köztisztaság javításának kulcskérdése a lakossági támogatás biztosítása. A lakossággal való kölcsönös kommunikálás és együttgondolkodás céljából kiemelkedő jelentőségű az Agglomerációs Környezetinformációs Rendszer hulladékgazdálkodási moduljának napra kész fenntartása, illetve a kerületi lakóközösséggel történő megismertetése.
- H7: Szükségszerű gondoskodni a kutyák egyedi azonosítását lehetővé tevő microchip rendszer üzemeltetéséről, illetve annak ebrendészeti szempontból történő fenntartásáról.
Továbbá célszerű fenntartani és gondolkodni az önkormányzati középszintű ebnyilvántartási adatbázis naprakész vezetéséről.
A chipazonosító adatok leolvasását lehetővé tevő erzsébetvárosi mobil ebazonosító rendszer segítségével ellenőrizhető a köztéren tartózkodó kutyák felvezetésének szabályszerűsége, az ebek veszélyességének minősítése, továbbá a veszélyesség elleni oltás megtörténte.
- H8: Aktívan részt kell venni a Fővárosi Közterület Fenntartó Zrt. által minden évben meghirdetett ingyenes lakossági lomtalanítási akció új, házhoz menő alternatívájának kerületi szinten történő megszervezésben.

VIII.) Környezet-egészségügy

Kötelezettségünk olyan környezetállapot kialakítása, amely mérsékli a környezeti hatásokra visszavezethető egészségkárosodást.

A biológiai allergének egészségkárosító hatásának csökkentése céljából az Erzsébetváros Önkormányzata Polgármesteri Hivatalának Városgazdálkodási Irodája folyamatosan figyelemmel kíséri a fertőzött területeket. Önkormányzatunk szervezett figyelőhálózatot alakított ki, melyben a 2010. évben részt vett 2 fő köztisztviselő a Városgazdálkodási Irodából, 10-12 fő a Közterület-felügyelet részéről, 6 fő az Erzsébetvárosi

Polgárőrség részéről, továbbá figyelemmel kísérték a közterületi allergén gyomfertőzöttséget a zöldfelület-fenntartással foglalkozó fenntartó szervezet dolgozói is.

Az allergén gyomfertőzöttség észlelése 2009-ben 2.255 m²-en, 2010-ben 498 m²-en történt, egyben ezen területeken elrendelésre került a kényszerkaszáltatás.

A kerület 11.132 m²-i gyepfelületét intenzíven, azaz legalább 12 alkalommal kaszáltuk.

A fertőzési időszak kezdetén célszerű kihirdetni az Önkormányzat hivatalos újságában és a honlapján a parlagfű bimbós állapotának várható megjelenési idejét, az ezzel szembeni védekezési kötelezettséget, továbbá mindezek elmulasztásával együtt járó jogkövetkezményt az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvényben (Éltv.) foglaltak alapján.

Intézkedési Program

KE1: Erzsébetváros (2011-től 2017-ig előirányzott) Környezetvédelmi Programjában megfogalmazott feladatok alapvető célja a kerület környezet-egészségügyi helyzetének javítása. Szükséges biztosítani Erzsébetváros (2011-től 2017-ig előirányzott) Környezetvédelmi Programja intézkedési pontjainak sikeres végrehajtását a környezet-egészségügyi helyzet javítása érdekében.

KE2: Továbbra is különös figyelmet kell fordítani a szervezett allergén gyomnövény figyelőhálózat felállítására és működtetésére, azonnali intézkedést kell foganatosítani a gyomfertőzöttség észlelésekor, a fertőzéssel kapcsolatos adatokat az Agglomerációs Környezetinformációs Rendszer allergén gyomokra vonatkozó adattárában alfanumerikusan, illetve az alaptérképen grafikus kell rögzíteni. Ezen adattárban szereplő területeket a vegetációs időszak alatt kiemelten kell ellenőrizni.

IX.) Rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárítása

A füstköd-riadó terv rendeleti úton történő megállapítása, illetve a tervben foglaltak végrehajtása a fővárosi Önkormányzat hatáskörbe tartozik.

A füstköd-riadó esetén Önkormányzatunk feladata a Fővárosi Önkormányzattal való együttműködés az általuk meghatározott területeken (pl. tájékoztatás, ellenőrzés).

A füstköd-riadó terv végrehajtása akkor rendelkezik nagy jelentőséggel, amikor a határértéket többször meghaladó légszennyezettségi, ún. „epizód” helyzetek jelentkeznek. Ebben az esetben hatékony lehet a forgalomcsillapítás elrendelése is.

X.) Lakossági környezettudat- és szemléletformálás

A lakosság érzékelhetően növekvő érdeklődést mutat a környezetismereti témák iránt. Az érdeklődés növekedésében, illetve a lassú szemléletváltásban komoly szerepe van a média ismeretterjesztő műsorainak.

Intézkedési Program

OK1: Az önkormányzatok kötelezettsége a lakosság rendszeres tájékoztatása. Az Önkormányzatunk honlapján egyre szélesebb körében kell biztosítani az internet alapú, interaktív, táv-együttműködési (telecooperation) környezetvédelmi információs-technológiai oldal használatát.

Az említett oldal segítségével tájékoztatást kell adni a felmerült környezeti problémákról, a helyi környezeti állapot alakulásáról, a készülő intézkedési tervekről, a Környezetvédelmi Program végrehajtásának helyzetéről.

OK3: A fiatalok környezettudatos viselkedésének fejlesztése érdekében továbbra is szükséges fenntartani az Önkormányzat által szervezett iskolai környezeti nevelési programokat és kirándulásokat. Célszerű környezeti nevelési programokat az oktatási intézményekben elindítani, illetve azokat megvalósítani.

OK4: Szélesíteni kell az együttműködést a lakossággal és a civil szervezetekkel a környezetvédelemhez kapcsolódó vélemények és javaslatok összegyűjtése céljából.

Záradék

Erzsébetváros (2011-től 2017-ig előirányzott) Környezetvédelmi Programja a 2011-2017 közti időszakra vagy visszavonásáig érvényes. A programtervezés hat éves elavulási idővel számolt.

Erzsébetváros (2011-től 2017-ig előirányzott) Környezetvédelmi Programja elfogadását követően, a Program intézkedési pontjaira operatív intézkedési tervet és költségvetési javaslatot kell készíteni.

A megvalósítási (operatív) tervek kidolgozása a szakapparátus feladata, az elvi irányítás felelőse a Városüzemeltetési Biztonság.

Erzsébetváros (2011-től 2017-ig előirányzott) Környezetvédelmi Programja hat évre készül, ugyanakkor a környezetvédelmi tervezést nem lehet 3–4 éves ciklusidőbe szorítani, egyes célok megvalósításához gyakran 6-8 évre vagy ennél több időre is szükség lehet.

Erzsébetváros (2011-től 2017-ig előirányzott) Környezetvédelmi Programja által meghatározott környezetvédelmi feladatokat, a fentieket figyelembe véve, eltérő időnként lenne célra ellenőrizni; a rövidtávú feladatokat a 2014. évben, a középtávú feladatokat a 2016. évben, a hosszú távú feladatokat a 2018. évben célszerű vizsgálni.

Koordinációs feladatok:

Belső koordináció:

Erzsébetváros (2011-től 2017-ig előirányzott) Környezetvédelmi Programja a Képviselő-testület valamennyi bizottságát érinti, mely bizottságok javaslattételi és véleményezési joggal részt vesznek a megvalósítási tervek kialakításában.

Külső koordináció:

A környezetvédelemben együttműködésben érdekelt más önkormányzatok szakbizottságaival történő kapcsolattartás felelőse a Városüzemeltetési Biztonság.

A Főváros Önkormányzatával kialakítandó együttműködés lehetséges területei:

- kölcsönös tájékoztatás
- környezetvédelmi programok koordinálása
- környezetállapotra vonatkozó mérési adatok cseréje
- levegővédelmi,- zajvédelmi- és közlekedési szakterületek újraszabályozása, illetve a légszennyezettség, zajszennyezettség mérése
- köztisztaság és hulladékgazdálkodás területen történő együttműködés.